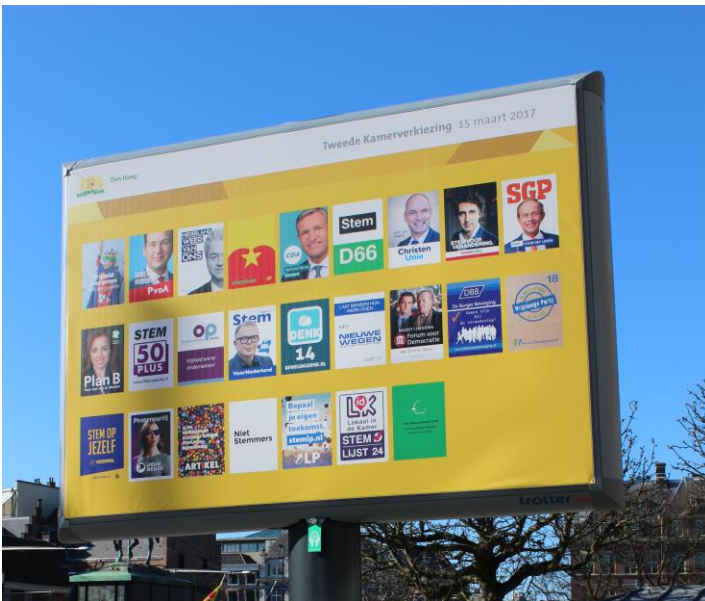

VERKIEZINGSUITSLAG 2017

MAART 2017 – AAN DE SLAG MET ... #1

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

DOCENTENHANDLEIDING

DE WERKVORM IN HET KORT

De leerlingen krijgen twee werkbladen. Ze verdiepen zich eerst in de zetelverdeling voor de verkiezingen. Daarna bekijken ze de verkiezingsuitslag van 15 maart 2017 en berekenen ze welke partijen op basis van deze uitslag een regering zouden kunnen vormen (met een meerderheid in de Tweede Kamer).

WAT HEB JE NODIG?

VOOR IEDERE LEERLING:

- Werkblad 1 en 2
- Kleurpotloden
- Internet

LEERDOELEN

- Leerlingen weten dat er een regering wordt gevormd op basis van de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen.
- Leerlingen weten welke partijen één of meerdere zetels in de Tweede Kamer hebben behaald.
- Leerlingen kunnen uitrekenen welke partijen samen een meerderheid hebben in de Tweede Kamer.

HOE LANG DUURT HET?

Circa 30-40 minuten

DE WERKVORM STAP VOOR STAP

1. Vraag de leerlingen welke politieke partijen nu nog de regering vormen.

→ *VVD en PvdA*

Kan iemand uitleggen wat de Tweede Kamerverkiezingen te maken hebben met de regering?

En wat de Tweede Kamer doet?

→ *Na de Tweede Kamerverkiezingen wordt gekeken welke partijen samen kunnen werken in een regering om het land te besturen. De Tweede Kamer moet de regering controleren; bestuurt de regering het land wel goed?*

→ *Als er geen correct antwoord komt, deelt u meteen werkblad 1 (en daarna werkblad 2) uit. Op deze vraag komt u dan aan het einde terug.*

2. Vraag de leerlingen of ze hebben gevolgd welke partijen genoeg stemmen hebben gehaald om één of meerdere zetels in de Tweede Kamer te halen.

→ *13 partijen: VVD, PVV, CDA, D66, GroenLinks, SP, PvdA, ChristenUnie, SGP, Partij voor de dieren, 50PLUS, DENK, Forum voor democratie.*

3. Deel werkblad 1 uit. Geef de leerlingen circa 10 minuten de tijd om dit werkblad in te vullen.

4. Deel werkblad 2 uit. Geef de leerlingen circa 20 minuten de tijd om dit werkblad in te vullen.

5. Bespreek de antwoorden klassikaal.

Kom nog even terug op de vraag wat de Tweede Kameruitslag te maken heeft met de regering.

Heeft u het idee dat de leerdoelen gehaald zijn? Zo nee, kom dan nog even kort terug op deze leerdoelen:

- Leerlingen weten dat er een regering wordt gevormd op basis van de uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen.
- Leerlingen weten welke partijen één of meerdere zetels in de Tweede Kamer hebben behaald.
- Leerlingen kunnen uitrekenen welke partijen samen een meerderheid hebben in de Tweede Kamer.

6. Bekijk het filmpje 'Keuzes maken' (1.34 min.) van <https://www.kinderverkiezingen.nl/Je-eigen-verkiezingen/Basisschool/Vorm-een-coalitie>.

Stel de slotvraag: Waarom is het moeilijk voor partijen die in de regering komen om (al) hun beloftes aan de kiezers na te komen?

→ *Als je gaat samenwerken in een regering moet je compromissen sluiten. Soms gaan plannen die je aan je kiezers hebt verteld in de campagne niet of niet helemaal door.*

WERKBLAD 1

In 2012 waren er ook verkiezingen voor de Tweede Kamer. Hieronder zie je de zetelverdeling na deze verkiezingen.

1. Tel de zetels op van de VVD en de PvdA.

VVD = ... zetels.

PvdA = ... zetels.

De VVD en PvdA vormden tussen 2012 en 2017 samen de regering.

2. Hadden de VVD en PvdA een meerderheid van de 150 zetels ? Leg uit hoe je dit hebt uitgerekend.

Ja / Nee, omdat .....

3. Waarom is het belangrijk dat de partijen in de regering samen meer dan de helft van de zetels in de Tweede Kamer hebben?

.....

.....

.....

.....

WERKBLAD 2

NA DE VERKIEZINGEN

<ul style="list-style-type: none"> ☐ PVV ☐ VVD ☐ ChristenUnie ☐ CDA ☐ SGP ☐ D66 ☐ 50PLUS 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ PvdA ☐ GroenLinks ☐ SP ☐ PvdD ☐ Denk ☐ Forum voor Democratie (FvD)
---	---

Kijk op www.nos.nl wat de verkiezingsuitslag is van 15 maart 2017.

4. Zoek uit hoeveel zetels iedere politieke partij heeft gehaald.

PVV: ..... zetels	PvdA: ..... zetels
VVD: ..... zetels	GroenLinks: ..... zetels
ChristenUnie: ..... zetels	SP: ..... zetels
CDA: ..... zetels	PvdD: ..... zetels
SGP: ..... zetels	DENK: ..... zetels
D66: ..... zetels	FvD: ..... zetels
50PLUS: ..... zetels	

5. Kleur nu de legenda (de rondjes voor de partijen) en de zetels (de vakjes) in met de juiste kleuren.

6. Wat zijn de twee grootste politieke partijen? En hebben deze partijen een meerderheid in de Tweede Kamer?

Grootste partij: ..... met ..... zetels.
 Een na grootste partij: ..... met ..... zetels.

→ Deze twee partijen hebben samen **wel / niet** (omcirkel het juiste antwoord) een meerderheid in de Tweede Kamer.

→ vraag 7 en 8 staan op de volgende pagina.

7. Bedenk een samenwerking van partijen die meer dan 75 zetels hebben in de Tweede Kamer.

Let op!

- VVD, CDA, D66, GroenLinks en SP willen niet samenwerken met de PVV.
- SP wil niet samenwerken met de VVD

Een mogelijke regering is:

Partij 1: ..... met .....zetels
Partij 2: ..... met .....zetels
Partij 3: ..... met .....zetels
Partij 4: ..... met .....zetels
Partij 5: ..... met .....zetels +

.....zetels

8. Waarschijnlijk weten we pas na een aantal weken welke partijen samen een regering gaan vormen. Wat zou jij de regering willen adviseren? Welke plannen heb jij voor Nederland?

Ik vind dat de regering: .....

.....

.....

.....

.....

ANTWOORDMODEL

1. Tel de zetels op van de VVD en de PvdA.

VVD = ...**40**.... zetels.

PvdA = ...**35**.... zetels.

2. **Nee**, de VVD en de PvdA hadden samen 75 zetels.
- Dat is geen meerderheid, want ze moeten **meer dan 75 zetels** hebben: **150/2 +1 zetel**.
3. De regering stuurt plannen naar de Tweede Kamer. Om de plannen uit te kunnen voeren, moet de Tweede Kamer deze plannen goedkeuren. Als de regeringspartijen de meerderheid van de zetels in de Tweede Kamer hebben, is de kans groter dat de Tweede Kamer (in meerderheid) voor de plannen stemt.

4. PVV:	20	zetels	PvdA:	9	zetels
VVD:	33	zetels	GroenLinks:	14	zetels
ChristenUnie:	5	zetels	SP:	14	zetels
CDA:	19	zetels	PvdD:	5	zetels
SGP:	3	zetels	DENK:	3	zetels
D66:	19	zetels	FvD:	2	zetels
50PLUS	4	zetels			

(voorlopige uitslag 16 maart 2017)

5. Op donderdag 22 maart is de eerste vergadering van de nieuwe Tweede Kamer. De nieuwe indeling is vanaf dat moment te vinden op www.tweedekamer.nl.

6. Grootste partij: VVD met **33** zetels.
Een na grootste partij: PVV met **20** zetels.

Deze twee partijen hebben samen **niet** een meerderheid in de Tweede Kamer.

7. VVD (33), CDA (19), D66 (19), ChristenUnie (5) = 76 zetels
VVD (33), CDA (19), D66 (19), GroenLinks (16) = 87 zetels
CDA (19), D66 (19), GroenLinks (16), SP (14), PvdA (9) = 77 zetels

Er zijn ook andere coalities mogelijk, maar deze hebben meer dan 4 partijen.

8. Eigen antwoord